

Nuorten osallisuus Lasten Kasteessa

**Lasten ja nuorten osallisuus
lastensuojelussa ja kiintymyssuhteiden
merkitys 24.2.2015, Rovaniemi**

Pekka Ojaniemi

Historiaa

- Rovaseudun lastensuojelun kehittämiskeskus – hankkeessa (2004-2005) mukana yksi jälkihuoltoonori
  - Oman asiakasprosessin tarkasteleminen yhdessä työntekijöiden kanssa
- Nuorten rekrytointi ollut vaikeaa, kun on haettu kehittäjäasiakkaita

Nuoret Lasten Kasteessa

- Nuorille yritettiin aloittaa kesällä 2014 omaa ryhmää Rovaniemellä yleisellä ja osin erityisellä kutsulla
- Ei tavoittanut nuoria
- Ajankohdan merkitys
  - Koulun loppuminen ja loman alku
- Henkilökohtaisen kutsun merkitys?

Nuoret Lasten Kasteessa

- Sijoitettujen nuorten ryhmät Hiekkarinteellä Rovaniemellä ja Kallinpesässä Keminmaassa
  - Ryhmät toiminnaltaan erilaisia
    - Muodostuuko sijaishuoltoyksikön nuorista automaattisesti yhteisö tai ryhmä, missä nuoret voivat kokea olevansa osallisia?
- LKS:n nuorisopsykiatrian osastolla toteutettu kahvilatyypinen kokoontuminen nuorten kanssa
  - Millaisia palveluja, kun osasto on suljettuna

Edellytyksiä osallistumiselle

- Mahdollisuus osallistua ja valita osallistumisen tapa
- Pääsy itseä ja omaa asiakkuutta koskevaan tietoon
- Luotettava puolestapuhuja ja ohjaaja
- Poliittika ja lainsäädäntö, jotka edellyttävät ja mahdollistavat osallistamista
- Keinot valittaa epäkohdista
- Keinot arvioida palvelujen toimintaa ja asiakkaiden osallistumista

(Cashmore 2002)

Missä ja mihin osallisuutta?

- Osallisuus sosiaalisiin verkostoihin
  - Kaverit
  - Perhe
- Osallisuus omaan asiakkuuteen liittyviin asioihin

Kavereiden merkitys

- Kaverit tärkeitä avun saamisessa
- Yhteydenpito kavereihin hankalaa
- Esimerkiksi seurustelukumppanin tapaaminen liian harvoin
- Kaveripiirissä joskus vaikea kertoa, että on sijoitettuna
- Vaikeuttaako osallisuuden rakentumista sijoituspaikan ulkopuolisessa kaveripiirissä?
- Kaverisuhteista halutaan keskustella esim. sosiaalityöntekijän kanssa

Perheen merkitys

- Perhe on nuorille tärkeä ja merkityksellinen
- Perhettä nähdään harvemmin
- Sijoituksen aikana vanhemmat ovat muuttuneet
- On auttanut paremman suhteen luomisessa omiin perheenjäseniin
- Nuorten toiveita ei kuunnella esim. siinä miten ja kuinka usein haluavat tavata perhettään ja ketä perheestään haluavat tavata

Osallisuus ja asiakkuus

- Osallisuus asiakkuuteen liittyviin suunnitelmiin ja päätöksiin
- Mahdollisuus päättää ja valita
- Yhteydenpito oman vastuutyöntekijän kanssa

Suunnitelmat ja päätökset

- Päätökset perustellaan huonosti eikä niitä aina toimiteta nuorille nähtäväksi
- Huostaanottotilanteessa kuuleminen puutteellista
  - Kysytty ainoastaan, että vastustaako
- Asiakassuunnitelmia ei aina toimiteta nuorille
- Asiakassuunnitelmapalavereita pitäisi olla useammin kuin kolmen kuukauden välein
  - Tietäisi paremmin missä mennään
  - **Auttaa itsenäistymään!**
- Yksilöllisyyden huomioiminen
- Myös kokemuksia siitä, että nuori on voinut vaikuttaa sijaishuoltoapaikan valintaan

Toiveita tuesta

- Osa nuorista olisi toivonut enemmän ja kauemmin tukea kotiin
- Tuki olisi voinut olla esim. käyntejä kuntosalilla tai sosiaalityöntekijän kotikäyntejä
- Sijoituksen päättymisen jälkeen tukea ei saa heti lopettaa
- Nuorilla kokemuksia siitä, että tukea ei ole saatu vaikka nuori itse tai perhe on sitä pyytänyt

Oma sosiaalityöntekijä

- Nuoret pääsääntöisesti tietävät oman sosiaalityöntekijänsä
  - Sosiaalityöntekijä tuntee nuoren huonosti
  - Sosiaalityöntekijät tuntevat huonosti sijoituspaikan käytäntöjä
  - Sosiaalityöntekijän pitäisi aktiivisesti tarjota aikaa nuorille ja tapaamisia pitäisi olla myös yhteispalavereiden ulkopuolella
- Osallisuuden kokemuksen syntyminen vaatii aktiivista toimintaa ammattilaisilta

Oma sosiaalityöntekijä

- Sosiaalityöntekijän tulisi olla helposti tavoitettavissa ja yhteydenottopyyntöihin olisi vastattava ja sovitusta tapaamisista pidettävä kiinni
  - Työntekijän kiire ei käy selityksestä nuorille
  - Myös sijaishuoltoapaikan toimintakäytännöllä merkitystä
- Sosiaalityöntekijän vaihtuminen voi olla nuorelle hankala ja vaikea asia

MUTTA VOI TOIMIA MYÖS
- Uuden alkuna nuorelle

Hyvä sosiaalityöntekijä

- **Ystävä**
  - Seurallisuus ja emotionaalinen tuki
  - Kohtelemisen persoonana ja arvostaminen yksilönä
  - Rehellisyys
  - Hyvän suhteen luominen vaatii aikaa
- **Vertainen**
  - Nuoren kunnioitus
  - Ei käytä valtaa väärin
- Saavutettavissa, luotettava

(McLeod 2010)

Kiitos!

